

Oplæg til AC konference, Frederik Voetmann Christiansen

I indlægget vil vi gerne høre dit bud på følgende: Hvad betyder den nuværende profil i forskningsfinansieringen for den daglige prioritering af de forskningsbaserede uddannelser? Kan mere medbestemmelse på institutterne bidrage til at øge kvaliteten af uddannelsen og forskningen?

Jeg hedder Frederik Voetmann Christiansen og er ansat som lektor ved Institut for Farmakologi og Farmakoterapi samt ved Institut for Naturfagernes Didaktik på KU.

Jeg har i de sidste 6-7 år været involveret i undervisningen på adjunktpædagogikum på KU, særligt på de natur-, og jordbrug- og sundhedsorienterede fakulteter. Gennem diskussionen med deltagerne på kurserne mener jeg at have fået et godt indblik i hvad der rører sig på disse uddannelser.

Jeg mener at den nuværende profil for forskningsfinansieringen har haft meget negativ indflydelse på kvaliteten af uddannelserne. Med "nuværende profil" mener jeg en profil med faldende basisbevillinger og øget fokus på konkurrenceudsatte midler.

Selvom der gennem globaliseringsmidlerne er givet mange flere penge til forskning, er det min vurdering at disse ekstra midler ikke har haft en positiv afsmittende effekt på uddannelserne.

Udviklingen på de fakulteter jeg kender bedst har de seneste ca. 6-7 år har været den, at der et blevet satset massivt på ansættelse af postdocs og ph.d. studerende. Det er en udvikling der har været understøttet af ministeriet og af forskningsrådene.

Men en konsekvens af satsningen har været at antallet af adjunkter og flere steder også antallet af lektorer er faldet dramatisk. Flere steder er adjunktkategorien praktisk talt forsvundet. På det naturvidenskabelige fakultet på KU er man gået fra at have 80 adjunkter i 2005 til at have 17 i begyndelsen af 2011. Antallet af lektorer er faldet med 15% i same periode.

Hvad betyder det for uddannelserne? Postdocs og ph.d. studerende underviser ganske lidt hvis de overhovedet gør det, og de bidrager derfor ikke - eller kun sjældent - til den løbende udvikling af

uddannelserne. Adjunkter og lektorer derimod har substantielle undervisningsforpligtelser, og er dem udgør ryggraden i universiteternes uddannelsesindsats.

Derfor er det en meget alvorlig og negativ udvikling for kvaliteten af bachelor- og kandidatuddannelserne. Der er færre ansatte med substantielle undervisningsforpligtelser til at planlægge og undervise et stigende antal studerende.

Medvirkende til udviklingen har været, at en stor del af basismidlerne båndlægges f.eks. til medfinansiering til blandt andet EU forskningsprojekter, forskningsrådsprojekter, ph.d. stipendier mv.

Oven i hatten har de nye finansieringsformer medført en række nye opgaver for VIPerne, som tager tid fra undervisningen. Ikke mindst, at der skal udarbejdes stadig flere ansøgninger. Dette stilles som et stadigt stærkere krav fra institutionerne. Forskningsrådene modtager hvert år flere og flere ansøgninger, og har stadigt faldende succesrater. Konsekvensen for de ansatte er, at de må bruge stadigt mere tid på at skrive ansøgninger. Det er en ond cirkel som vi bliver nødt til at gøre op med før undervisningen og forskningen lider yderligere skade.

Jeg kunne tænke mig at læse et citat op fra en deltager i vores adjunktuddannelse som jeg synes indfanger situationen godt:

"... vi kan søge bevillinger på at forske, men vi kan ikke søge bevillinger på at undervise. Altså hvis vi skal ud til fondene – forskningsrådene og Carlsberg og Villum Kann og alle dem dér, så er det jo på baggrund af vores forskning at vi kan få de ansøgninger igennem. Den virkelighed bliver vi nødt til at afspejle i vores adfærd [...] Jeg synes ikke det dermed er sagt at vi ikke kan lide at undervise, eller at vi ikke anser undervisning for vigtigt. Det gør vi, det synes jeg. Jeg synes vi tager det seriøst, og jeg synes vi bruger meget tid på det, men det er klart at når vi nu nærmer os marts måned her, og der er deadline til forskningsrådene, jamen så kan det ikke undgås andet end at vi begynder at fokusere over i den boldgade, og det gør vi altså de der to til tre gange om året. Og det er ikke fordi vi er onde ved de studerende, det er fordi at pengene skal komme et sted fra, og fakultetet giver os ikke ret mange... så altså... det er ikke for at være tarvelig, det er det sgu ikke... det er ikke fordi vi negligerer undervisningen. Det er fordi at pengene kommer fra den anden kasse af. Det er realiteterne."

Vi har fået et system, hvor vi har en meget stor gruppe løstansatte postdocs og ph.d. studerende. Dygtige folk der er uddannet til et meget højt niveau, men hvis væsentligste bidrag til vidensdelingen er at de skriver artikler til

videnskabelige tidsskrifter. Det er sket på bekostning af de stillingskategorier der bidrager substantielt til undervisningen. Det er en grundlæggende fejl, og afspejler for mig at se et helt forskruet billede af hvad der er vi skal med forskningen. For mig at se er det væsentligste formål med forskningen at den bidrager til uddannelsen af ekstremt dygtige kandidater der, i store tal, kan gøre en forskel i samfundet. Desværre er det modsatte der sker – de nye forskningsfinansieringsmekanismer har svækket kvaliteten af bachelor og kandidatuddannelserne.

Hvad angår det andet spørgsmål er der er mange gode argumenter for øget medbestemmelse på institutter og i universitetssystemet i øvrigt, men det grundlæggende problem i forskningsfinansieringen løses ikke ad dén vej. Det er et politisk problem, som politikerne og universitetsledelserne må forholde sig til.